

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši šte. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Lavoslav Novak. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inzerati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Črna Gora se je udala.

Modro potezo je napravilo avstrijsko vojno vodstvo, ko je z veliko močjo napadlo Lovčen, važen hrib ne-le za obrambo Kotorja, njegove lepe luke in sosednje Adrije, marveč tudi za zavzetje vse Črne Gore. Od Lovčena do glavnega mesta Cetinja je le mal izprehod. Ko je zavihrala avstrijska zastava na kraljevem dvorcu v Cetinju, je bil pogum hrabrih Črnogorcev zlomljen. Kralj Nikita je imel že prej misel na to, kaj bo prišlo, zato je imenoval Avstriji prijazno ministrstvo. Korak proti Avstriji je storil Nikita tem lože, ker je uvidel, kako so ga njegovi zavezniki pustili na cedilu. Anglež in Francoz se nista zmenila za Črno Goro. Italijanski kralj ji je bil sicer z besedami naklonjen, ker je nanj pritiskala soproga, ki je hči črnogorskega kralja, ni pa hotel s silo nastopiti, ko so se temu načrtu upirali njegovi generali in zlasti Cadorna. Rusija, stara pokroviteljica in rediteljica Črne Gore, je pač odrinila z močno ofenzivo, ali predor se ni posrečil in pričela se je ofenziva za Črno Goro tudi prepozno. Tako staremu Nikiti, katerega vsi avstrijski časopisi hvalijo kot modrega politika, ki zna računati naprej, ni ostalo drugega, kot prositi Avstrijo za mir, če je hotel s svojimi sinovi še kdaj videti staro cetinjsko gnezdo.

Šlo je naglo! Dne 11. t. m. je padel Lovčen in dne 13. januarja je prosil kralj Nikita, bivajoč v Italiji, že za premirje. Kakor bi bilo domenjano. Jako neprijetno je zadel ta korak Nikite Italijo, četudi je bil v sili storjen sklep znabiti z vednostjo njenega kralja. Srdi se ruski car. Avstrija je pa Italiji in njenim zaveznicam na kljub postala gospodarica Adrije in ima prosto roko proti jugu, kjer se zbirajo novi črni oblaki, katere bo treba še razpoditi. S padcem Črne Gore se je četverosporazumu zmešala štrina.

Kapitulacija se je zvršila tako: Dne 13. januarja so prišli dva črnogorska ministra in en major kot parlamentarji do črte naših prednjih straž in so oddali pismeno zahtevilo kralja Nikite in črnogorske vlade, da so pripravljeni takoj pričeti s pogajanjmi za mir. Posredovalci so dobili odgovor, da se lahko prično mirovna pogajanja, če črnogorska vojska prej brezpogojno odloži orožje. Čakali so črnogorski parlamentarji na odgovor v Cetinju in ga potem izročili vladi in kralju dne 16. januarja. Zahtevalo se je kot pogoj premirja, da Črnogorci odlože vse orožje.

Črna Gora še ni bila nikdar podjarmljena. Črnogorski Sokoli so hrabro odbijali stotletja vse turške napade. Zato je osupnil svet, ko je slavno zmagalo avstrijsko orožje. Za kos slovanske dežele se je Avstrija pomnožila in to bo imelo še posledico, ker bo premaknjeno njeno težišče.

Pred prvo balkansko vojno je imela Črna Gora 9080 km², po vojni je pa narasla na 16.000 km² in je tedaj nekoliko večja kot Kranjska in Istra. Prebivalcev je imela prej samo 285.000, sedaj jih ima pa pol milijona, kakor kranjska dežela.

Ker se je uklonila Črna Gora, ne bo dala razorožiti samo svojih 50.000, ampak je pokazala pot iz dežele tudi ostanku srbske armade, ki znaša okoli 100.000 mož. Ako bi se bili Avstrijci morali boriti s to dvojno armado, bi jih bilo še mnogo padlc. Sedaj je proti Črni Gori delujoča armada prosta in se lahko porabi drugod. Prav bi bilo, da bi Avstrija že enkrat pognala Italijane iz Brd in Furlanije. Če nam pri tem Nemci nočejo pomagati, pa utegnemo poskusiti s svojo silo.

Kolikega pomena je kapitulacija Črne Gore za Nemčijo, se spozna iz tega, da so nemška

mesta v zastavah in da so šolski otroci dne 19. t. m. v Berlinu in Brandenburgju imeli počitnice.

Zadnji boji s Črnogorci.

Dne 2. decembra je bila Srbija podjarmljena. General Kővesz je dal svoji armadi 14 dnevni počitek. Izpopolnila se je vojakom obleka in strelivo, potem je pa marširala armada proti Črni Gori, in sicer je šlo mnogo vojaštva na zapadno stran, odkoder Črnogorci niso pričakovali močnega pritiska. Tudi naša mornarica je dobila povelje, da naj bode pripravljena. Dne 7. januarja je bilo v Kotoru in v okolici dano našim povelje za odhod. Zavzele so se nove postojanke južno od Teoda. Črnogorci so še vedno mislili, da bodo naši z glavno močjo napadli ob Tari, motile so jih zlasti naše demonstracije pri Bjelem Polju in Plavi. Osupnjeni so bili, ko je dne 8. januarja naša artiljerija začela obstreljavati Lovčen. Opoldne je nastopila pehota. Malo preje je šel na morju dež, po hribih pa sneg. Na Lovčen drže le kozja pota. Polovico teh potov je naša pehota zasedla še pred mrakom. Potem so naši vojaki v snežnem metežu ondi prenočili na mrzlih skalah. Zjutraj dne 9. januarja so med grmenjem topov naši plezali naprej. Še vedno je medlo in to je bilo dobro, ker so bili naši pešci prikriti, da jih Črnogorci niso mogli opaziti. Ob 11. uri dopoldne so naši prišli 1000 metrov visoko nad morje. Tu je bil hud spopad s Črnogorci. Naši so zasedli utrbo pod Solarjem in so tu prenočili. Drugo jutro so naši z divjim naskokom vzeli vas Kuk in so potem od dveh strani plezali proti Lovčenu, ko so prekoračili sedlo Kršiac, so šli tudi od južne plati. Po silovitem odporu so se Črnogorci morali umakniti in na mestu pustiti svoje topove. Med našimi vojaki je bilo veliko Turkov. Poveljnik jim je bil stotnik Kraus. Izgubili so naši vsega skupaj pri zavzetju Lovčena

PODLISTEK.

Njene oči.

Črtica. — Napisal P. Mubi. (Dalje.)

V Livkovi gostilni sta sedela posestnik Škarjavec in študent Stanko, ko se prikaže na vežnem pragu hlapec Rok.

„O, Rok, le bliže! Kaj da si ti prišel k nam in v tem času!“ se oglasi gostilničar.

„Rok, le kar sem prisedi!“ ogovori ga Škarjavec. „Kaj ne, ni da bi človek vedno le ril v zemljo. Človek ne živi samo od kruha . . .“

„Imate prav, oče Škarjavec!“ odvrne in prisede Rok. „Le vina na mizo, Livek, danes bom jaz plačeval!“

„Kaj si tako pri denarjih? Saj navadno vedno praviš, da si suh kakor trska.“

„Danes pa, oče Škarjavec!“ Le vrzite tisočak na mizo, če ga imate, pa je ta-le tudi vaš!“ se pobaha Rok in vrže tisočak na mizo.

„Ti bahaš, Rok, glej da se ne pokesaš!“ se vtakne vmes Rekarjev študent.

„Ti si božji volek in bodi tiho!“ odvrne Rok. „Ti še mavrice ne poznaš in boš mene učil, kako naj govorim.“

Ko se hlapec in študent sporečeta, je krčmar namignil Škarjavecu in izginil iz veže. A le za trenotek, da razsrjeni Rok tega niti opazil ni. Pod mizo je segel kmetu v roke in mu stisnil tisočak.

„Evo ti tisočak!“ zakliče Škarjavec in poseže po Rokovem tisočaku.

Čudno je pogledal hlapec in nehote segel v žep po svojih ostalih denarjih. Tema se mu je naredila pred očmi in hlastno potegne iz polne čaše.

„Ako imaš še kaj tisočakov, le na mizo z njimi,“ reče spet zbadljivo študent.

„Več kakor ti, ki nimaš drugega kot Boga v nebesih“, se zadere Rok in iz očíj mu švigajo strele.

„Bahač si in ostaneš!“ zakliče študent, a Rok ni dal odgovora v besedi, ampak ga je dal v dejanju. Seže po litru in mahne ž njim po glavi študentovi . . .

Kri se je ulila curkoma po Stankovem obrazu in študent je omahnil . . .

Krčmar prinese vode, Škarjavec izpira rano študentu, Rok pa vrže desetak na mizo in urno izgine iz veže . . .

Jederčev hlapec je bežal domov, se je zaril na hlevu v seno in čakal belega dne.

Po vasi je šla govorica, da je Jederčev hlapec ubojica. Ubojica Rok ni bil, orožniki so ga pa vendar odvedli v zapor.

* * *

Dva meseca sta pretekla. Rok je prestal kazen, študent je ozdravel. Stanko je obesil šolo na kol, konjski hlapec pa se je povrnil v svojo prejšnjo službo. Tisočak je spravil Škarjavec v svojo malho. Rokov tisočak so vzeli za študentove bolečine in zdravila, nekaj novcev se je še tako umelo, tako da je Roku ostala le še svota, ki jo je Jederč iztržil za kobilo.

Roku se je razpršila gospodarska oblast, spet je zvesto in udano služil svojega gospodarja in celo Katri je odpuščal njene zbadljive besede. Ni se mu niti sanjalo, da ga bode ljubezen do Iskrce toliko stala.

„Vidiš, Rok, kaj so temne oči. Rezika ima tudi temne oči. Ne hrepni po njih!“ reče dekla Katra zamišljenemu hlapcu.

„In ti imaš svetle oči, a jaz ne ljubim več svetlobe, Katra,“ odgovori Rok. „Odkar sem gledal tisto svetlobo na nebu, me vedno spremlja nesreča.“

„In to je prav, Rok! S samo svetlobo ni nič, kakor tudi ne s samo temo. Ti si prijatelj samo za rilec in za rep, a treba je prijeti za hrbet. Tam je največ sala.“

„Samo z eno stvarjo res ni nič. Če je človek zmerom vesel, ni dobro, če je zmerom žalosten ni dobro. Sprememba drži človeka pokoncu.“

„Zato tudi ni prav, če greš ti za temnimi očmi, ker imaš sam temne. To ni tvoja sreča. Ti išči svetlih oči — te so za-te!“

Rok pogleda Katri v oči, srce se mu zaobrne in veselo pristavi:

„Katra, imaš prav! Tudi brez svetlobe ne izhajamo.“

Dekla mu namižikne in gre.

Rok pa zamišljen zre za njo.

„Rok, kaj si tako zamišljen?“ ga nagovori Rekarjev študent, ki je šel mimo.

„Smiliš se mi, Stanko, da si moral zavoljo mene šoli dati slovo. Prav si mi rekel, da sem božji volek,“ odgovarja Rok. (Dalje prih.)

in napadu na Orehovac le 153 mož. Glavno vlogo sta imela poveljnika Trollmann in Güste.

Spodnji del Dalmacije med Črno Goro in morjem, kjer sta kraja Budua in Spič, so imeli Črnogorci zaseden že od začetka vojne. Iz teh krajev so doma oni begunci, ubogi Dalmatinci, ki bivajo še sedaj na Gorenjskem. En del Kóveszove armade se je obrnil proti Cetinju, drugi del je pa vzel Buduo in Spič. Oni, ki so šli na Cetinje, so v naskokom vzeli 1560 metrov visoki Babjak. Drugi so šli po cesti od Lovčena proti Cetinju in vrgli Črnogorce iz Njeguša. Ta kraj leži 960 metrov visoko in tam je doma kraljeva rodbina. Drugi del je pa šel iz Orehovca severno od Kotora proti vzhodu. Naši so vzeli Grahovo in so napredovali pri Beranu.

Dne 13. januarja opoldne so naše armade zasedle Cetinje brez boja. Ta vseh je bil v vojaškem oziru važen. Iz Cetinja vodijo dobre ceste v notranjost dežele. V političnem oziru je pa zasedenje črnogorskega glavnega mesta še važnejši. Do Avtovca so naši že povsod prekoračili črnogorsko mejo in prodrli globoko v deželo. Niso imeli več daleč do Bara, edinega črnogorskega pristanišča, kamor drži železnica.

V Cetinju so naši zaplenili 154 topov razne vrste, 10.000 pušk, 10 strojnih pušk, veliko streliva in vojnega materijala. Na Lovčenu je bilo zaplenjenih 45 topov in vjetih 300 Črnogorcev. Južno od Berana, kjer so se Črnogorci dne 14. januarja še vztrajno branili, so naši bataljoni vzeli z naskokom utrdbe na višini Gradini. Severno od Grahova so naše čete dne 15. jan. vjele 250 Črnogorcev in zaplenile napolnjeno zalogo streliva. Pri Beranu je bilo zadnje dni vjetih nad 500 mož.

Črnogorci trdijo, da so naši dne 9. januarja napadli Črno Goro s 23. bataljoni, 80 topovi in 30 strojnimi puškami. Da je padel Lovčen, je veliko pripomoglo topništvo v Kotoru. Pri vasi Kuku so se naskoki toliko časa ponavljali, da so vas nazadnje zasedli Avstrijci, ki so bili v premoči.

Zanimivo je, da angleška, francoska in italijanska mornarica z vsemi mnogoštevilnimi bojnimi ladjami prav nič ni prišla Črnogorcem na pomoč in so tedaj naši neovirano streljali iz Kotora na Lovčen.

Rusko bojišče.

V vzhodni Galiciji in ob besarabski meji je bil dne 12. januarja boj s topovi, drugače ni bilo nobenih posebnih dogodkov.

Nemci so med Olšanko in Berezino zavrtili Ruse iz nekega naprej potisnjenega jarka.

Dne 14. januarja zjutraj so Rusi poizkusili prodirati na besarabski bojni črti pri Toporovcu in Raranču. Napravili so pet velikih napadov,

zadnjega proti jutru drugega dne. Vselej so se pa morali vrniti z velikimi izgubami, ker jih je odpodilo naše topništvo. Pred neko avstrijsko brigado je padlo 1000 Rusov mrtvih, vjeta sta bila dva ruska častnika in 240 mož.

Ob Stripi in v Voliniji ni bilo nobenih posebnih dogodkov. Dunajska deželna bramba je odbila ob reki Korminu prav močen ruski napad. Ta dan so imeli Rusi svoje novo leto.

Drugi dan je bil odmor, katerega je le včasih motil topovski ogenj. V Voliniji je neko poizvedovalno poveljstvo napadlo rusko predpostojanko in pobilo njeno posadko. Ob besarabski meji dobivajo Rusi neprestano ojačenja pehote in konjenice. Pripeljali so tudi več topov velikega kalibra. V bojno črto so postavili 800.000 mož in pripeljali 3500 topov.

Tudi 16. januarja ruske armade v Besarabiji in v vzhodni Galiciji niso ponovile svojih napadov. Le v prostoru vzhodno od Raranča so naše čete po ljutih bojih prepodile Ruse iz neke naprej potisnjene postojanke, zagreble njihove jarke in prepregle z ovirami. V področju armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda so naši odbili tri ruske napade na naše straže. Bolj proti severu snežni viharji ovirajo bojevanje in so le na posameznih mestih boji patrolj.

Novoletna bitka za Črnovice, ki je trajala od 24. decembra do 15. januarja z malimi presledki skupaj 24. dni, je stala Ruse 70.000 mož mrtvih in ranjenih in 6000 vjetnikov. Naši polki so vztrajali v tej dolgi dobi v najljutejšem boju. Rusi zbirajo proti vzhodni Galiciji nova ojačenja. Na severovzhodu ni nobenih posebnih dogodkov, ker Nemci počivajo.

Italijansko bojišče.

Italijansko topničarstvo je obstreljevalo dne 12. januarja v Judikariji Creto in Por. Sovražni letalci so metali bombe na Roncone, ne da bi bili povzročili kako škodo. Nadalje so Italijani streljali na Nago vzhodno od Rive. Boj s topovi se je nadaljeval na obeh straneh v tolminskem in dobrdorskem odseku.

Dne 13. januarja so Italijani še streljali na posamezne točke pri Naborjetu in Rablju. Sovražni letalci so prileteli na Trst, na Piran je bila vržena bomba, pa ni povzročila nobene škode. Ceni se, da so do 1. decembra 1915 izgubili Italijani 600.000 mož mrtvih, ranjenih in pogrešanih.

Dne 14. januarja so Italijani še streljali na prostoru pri Naborjetu in Rablju. Pri Oslaviju ob goriškem območju so naše čete iztrgale Italijanom po zadnji bitki močno utrjeno in zasedeno postojanko. Naši so vjeli 933 Italijanov, med njimi 31 častnikov, ter zaplenili tri strojne puške in metalce min.

Neki sovražni letalec je priletel nad Ljubljano in je blizu Ljubljane metal bombe. Ranjen ni bil nihče in povzročil ni nobene škode.

Ob primorski fronti proti hribu sv. Mihaela, pri goriškem in tolminskem območju, kakor tudi na Mrzlem vrhu je postal topovski boj silnejši.

Dne 15. januarja sovražna pehota ni nikjer napadla.

Dne 16. januarja se je nadaljeval boj s topovi na primorski in tirolski bojni črti. Cerkevno pobočje pri Oslaviju so pa naše čete zapustile, ker so Italijani osredotočili tja ogenj svojega topništva. Na Goriškem so naši prisilili več italijanskih letal, da so se morala spustiti na zemljo v sovražne tabore.

Dne 17. januarja je bil v Dolomitih ob tolminskem mostišču in na Goriškem tu in tam živahen boj s topovi. Naša pehota je pri tolminskem mostišču in na severnem robu gore sv. Mihaela odbila manjše sovražne napade.

Brodovje avstrijskih pomorskih letal je 17. t. m. popoldne izvedlo močan napad na Jakin. Jakin so naša letala obiskala že tretjič, ondi je važno pristanišče in križišče železnic. Težke bombe so zadele in zažgale kolodvor, elektrarno in vojašnico. Iz štirih obrambnih topov so Italijani močno streljali na naša letala, a vrnila so se nepoškodovana. Naši letalci so metali bombe tudi na Červinjan.

Brodovje italijanskih letal je pa napravilo obsežen polet nad ozemljem vzhodno od Soče in je metalo bombe v Ajševici, v Čepovanu, v Dornbergu, Prvačini in Logatcu.

Južno bojišče.

Pri Solunu se Angleži in Francozi vedno bolj utrjujejo. Grške otoke pa zasedajo kakor se jim ljubi. Zasedli so Francozi jako važni otok Krf, ki gospoduje nad južnim delom Adrije. S tem hočejo zabraniti našim ladjam izhod iz Jadranskega morja. Na otoku Krfu ima nemški cesar lep grad Achilleon. Pisalo se je, da so Francozi z nekakim zmagoslavjem zasedli ta grad, kar pa baje ni resnica.

Turško-rusko bojišče.

Med rekama Arar in Id na Kavkazu so Rusi napravili sunek in Turke potisnili nazaj. Tam so hudi snežni viharji.

POLITIČNI PREGLED.

Angleška.

Sprejet je bil v zbornici predlog za splošno vojaško dolžnost z 431 proti 39 glasovom. Zastopniki delavcev v ministrstvu, ki so zagrozili z odstopom, so se premislili.

TONEJ SELJAN:

(Dalje.)

V vihrak in zablodah.

Deva živahna je ona:

Milena, nevestica Jankova.

Modrih, prezalih oči —

in zlatolaska.

in kakor na zlatih laseh

ležala zamokla bi pena

prikrivajoč lesk jim preživi.

A nekaj, še nekaj ima,

kar drugod na svetu ne najdeš:

na ustnah, tam v kotih obstranskih,

na licih, na jamicah malih

in tamkaj okrog

in v celem tem mladem obrazu

leži neko čudo.

Porednost je morda

in morda je zloba,

brezsrčnost mogoče

in vendar miloba.

Kaj takega drugod na svetu

nikjer, ah, nikjer več ni najti.

Vitezu Janku se tisto dopadlo je.

Vedno ga mikalo znova in znova.

Če na vse drugo pozabil je —

tisti predivni čar

devičjega obraza

nuden mu, vendar ne dan;

tisti čarobni mik,

kazan vsak čas ne za vedno

kot vada ribi ali ptici,

a vselej umaknjen mu tisti že hip,

kadar se hotel je bližati mu.

Ta lik vabeči ga vedno je mamil,

jemal razum mu, kot večji svetloba,
jemal pogum mu je kakor božanstvo,
tilnik njegov je uklanjal.

Moč svojo vso nji je poklanjal,
nudil ji jo kot igračo je,
duše bogastvo polagal ji k nogam.

In za vse to
je prosil in želel in molil:
Daj mi boginja pridržati
begotni obraza lik v mojem spominu,
v duši tak prazni.
Duši daj moji uživati
čar rajski, nebeški,
za hip le, za nekaj trenutkov.

In kaj se zgodilo nazadnje
na gradu soseda, prijatelja?
V sobici mali, Milenini, tihi,
premoglo je čustvo mladeniča silno,
da padel pred njo na kolena je,
govoril je vnete, omamne besede,
drhtel je kot grešnik, ki z ranjeno dušo
pred Sodnika pada vsevednega.

A prošnja je bila zaman
in prazna molitev goreča;
obraz njen obrnil se bil je od njega,
mik čudežni ginil je, ginil, ugasnil,
na mesto njega je priplaval zasmeh.

Ne kleči pred mano, ne moli nikar me!
Saj človek kot ti sem, ustvarjena reva;
Sirota sem tebe visoko cenila.
Poznala te nisem. In jaz sem menila,
da moder, previden si, kakor možje so.
Sedaj pa uvidim, kako si neumen.

In se je zgodilo, da Janko je vitez
v prvi togoti, ujaljen, prevzetan,

sprl s prijateljem se dotedanjim,
s prijateljem dobrim mu, kot oče zvestim,
ga ranil z besedo surovo, krivično,
očital mu dela v slepoti izmišljena.
Izkričal se nanj, potem trdo zaprl
je vrata njegova za saboj.
Jahavši domu je ščuval kot paglavec
še pse proti sivemu, staremu gradu;
in še čez obzidje je kričal kletvine
in sramotenja na starega druga
zvestejšega njemu, kot oče mu bil je.

Doma se zaprl v samotno je sobo,
zaprl se in kot zverina je tulil.
Divjal in rohnel je kot blazen.
Ranjeno trgal še svojo je dušo,
rval je po nji kakor z nohtovi
in ognja nahil si je v kri.
Le umiriti se mogel ni.

Rana je srčna gorela, gorela;
duša gorela in kri je v samoti;
obup ga je davil in pekla sramota
in sebe preklel je in svojo ljubezen.
Razsodnosti k sebi zaprl je pota
ter kuhali in parili je temne načrte.

Približala se mu je ona, Milena;
zagledal jo hipoma je pred seboj.
Zagledal je modre, vabeče oči —
in kot da ga vabi, da mu je prijazna,
drhteča, vabeča, kot kerubin krasna.
Umiril se je in začudeno gledal.
In zvonki njen smeh zaigral je pred njim,
kot harfa tak mehko, tak milo —
a ni izzvenel — zadušil je umolknil —
in vnovič se je obrnil od njega.

(Dalje prih.)

Grčija.

Na Grškem so odkrili zaroto proti kralju Konstantinu. Grška vojska je mobilizirana.

V Črni Gori so dne 18. januarja naši zasedli Rijeko in Virpazar, potem so se pa ustavila sovraštva. Črnogorci so začeli oddajati orožje. Ta oddaja bo trajala deset dni. Silno pa primanjkuje v Črni Gori živeža. Oskrbovanje Črnogorcev z živili je zdaj prevzela Avstrija. Čete ob Tari so se še dne 18. januarja upirale, ker nimajo telefona in pri slabih potih niso mogle biti obveščene o kapitulaciji. Kralj Nikita je izjavil, da je bil primoran izprositi si od Avstrije časten mir, ker mu četverosporazum ni dal nobene pomoči. Dogovori o miru se bodo po oddanem orožju vršili v Cetinju ali pa v Kotoru. Zastopana bo pri sklepanju miru tudi Nemčija, ker je bil Nikita tudi njej napovedal vojno.

Ogrska in Nemčija. Besede, katere je govoril grof Tisza v seji ogrske magnatske zbornice dne 4. januarja o gospodarskem zblizanju Avstro-Ogrske z Nemčijo, dajo še sedaj povod razpravam po časopisih. Izjavil je Tisza, da je privrženec najožje zveze z Nemčijo, v kolikor je ta zveza mogoča za nemške, avstrijske in ogrske gospodarske interese. Pod ogrskimi interesi pa on misli v prvi vrsti dobro prodajo ogrskega žita. Pri tem je mislil grof Tisza tudi nase, kajti on ima 38.000 oralov zemlje. — Gotovo Ogrji tudi ne bodo pozabili na svojo industrijo, ki je sicer še v povojih, za katero je pa vendar Ogrska izmetala, da bi jo učvrstila, zadnja leta velike svote denarja.

Pri Gorlicah v Galiciji, kjer se je pričelo naše zmagovanje proti Rusom in je odločilna bitka dala podlago vsem našim sedanjim uspehom, bodo vojaške oblasti postavile velikanski spomenik, katerega so že začeli delati.

Tržiški dekan ustreljen. Italijani so ustrelili Krena, župnika in dekana v Trziču na Primorskem, ki je bil po rodu Furlan. Obdolžili so ga, da je imel pod cerkvijo skrit telefon. Preje so ga italijanski vojaki posadili na osla in ga gonili toliko časa po cerkvenem trgu, da je omedlel. Sestra dekana Krena, ki je učiteljica v Radgoni na Štajerskem, pa piše v „Slovencu“, da so Italijani njenega brata sicer zvezanega odpeljali v Italijo, da pa še živi, in sicer v Florenci. Mati je bila s sinom vred odgnana, pa je žalosti umrla. Družina ni furlanska.

Zaprti Avstrijci. Na Krfu so zaprti avstro-ogrskega konzula in v Santi Quaranti so Francozi zaprti agenta avstrijskega Lloydja.

Car na fronti. Na besarabski meji pričakujejo dohod ruskega carja, kar dokazuje, da tam še ne bo bojov konec.

Mir. O nemških armadah se lahko reče, da imajo mir. Na Balkanu ni slišati o njih zadnji čas nič, z Angleži in Francozi imajo le neznatne praske in še celo Rusi jih puste na miru v zakopih pod Rigo. Ime Hindenburg se že dolgo ni tiskalo. Nemce posnemajo tudi Bolgari.

Albanija. V Albaniji vlada strahovit nered. Odkar so pritiskali Srbi v deželo, je po vseh krajih grozen boj za živež. Italija je obupala nad Albanijo in je mnogo svojih čet poklicala nazaj. Mogoče je tudi, da jih hoče porabiti proti Avstriji ob Soči.

Srbska vojska. Na otok Krf so dospeli 18. t. m. srbske čete iz Albanije. Tudi srbski prestolonaslednik je s častniki srbskega glavnega štaba prišel iz Skadra na Krf. Kralj Peter je prišel s francoskim vojnim parnikom v Edipos.

Srbi na Francosko. Srbska vlada je poslala 16 in 17 let stare fante v Marseille na Francosko, da ne izmre srbski rod. Tudi vsi inteligentni Srbi iščejo zavetja v zapadni Evropi.

Nemščina v Bosni in Poljski. „Ilustrirani Glasnik“ prinaša slike znamk, ki so se izdale za Bosno-Hercegovino in za zasedeno Poljsko. Znamke imajo samo nemške napise.

Češki cesarski namestnik grof Coudenhove je izdal ukaz, v katerem je rečeno: „Službeni jezik deželno-knežjih, političnih in policijskih oblasti v notranji službi in v občevanju z drugimi državnimi organi, uradi in oblastmi je nemški. Prav sedanje vojne razmere so dokazale silno potrebo, držati se brezpogojno te uredbe, ki je samo v državnem

interesu in ne pomenja nobenega zapostavljenja kakega družnega jezika. Uradništvo naj se strogo drži teh predpisov in vsaka kršitev naj se precej ovadi.“

Nemščina na Moravskem. Moravsko namestništvo je pozvalo občine, da morajo v svojih dopisih na oblasti vsaj naslov in krajevno ime napisati po nemško. Doslej so se občine posluževale samo češčine.

Bombe na cerkev. Nemški letalci so vrgli v Lepannu v Belgiji med božjo službo bombe na cerkev, v kateri sta se nahajala belgijski kralj in kraljica pri božji službi. Ubitih je bilo 50 ljudi, kralj in kraljica nista bila zadeta.

V Olomucu je bil praški nadškof kardinal Lev baron Skrbensky izvoljen za škofa. Namesto njega pride v Prago najbrže brnski škof grof Huyn.

Cesar Viljem II.

Dne 27. januarja bo obhajal nemški cesar Viljem II. sedeminpetdeseto rojstno leto.

Osemindvajseto leto že teče, kar je prejel iz Bismarkovih rok novo Nemčijo in postal njen predsednik z naslovom cesar. Posegai je v notranje državne razmere kot samostojen politik. Še bolj samostojno je vodil zunanjo politiko nemške zvezne države.

Ob 25 letnici njegove vlade je pisal načelnik „nemškega centra“ M. Spahn (Hochland X. 2. 305): „Kdor hoče dobro presoditi zunanjo politiko Viljema II., naj vpraša, ali jo je prilagodil potrebam svojega časa.“

Bismark je Nemce dvignil državno in gospodarsko v taki meri, da je morala srednjeevropska politika stare Prusije preiti k svetovni politiki velesile. Toda Bismark ni upal sam z odločilnim korakom nastopiti to pot. Še-le cesarju Viljemu je zahvaliti, da je o pravem času prešel k velesilni politiki, preden so nastale resne težave. Z zanesljivim pogledom je takoj spoznal, v čem je Bismark grešil, ko je končaval svojo zunanjo politiko. Bismark je namreč vse velesile obrnil na Sredozemsko morje in istočasno razglasil, da Nemčijo nič ne briga, če se tam premenijo posestne meje. Viljem pa je takoj pogledal na Carigrad in Turčija je postala središče njegove diplomacije. L. 1898. je obljubil vsem prerokovim privrženecem slovesno, da jih bo varoval nemški cesar, in l. 1905. je izkrcal v Tangeru, ko je Francija napadla Maroko. Toda „Islam“ ni nikjer pokazal odporne sile, ki naj bi ga rešila in ki mu jo je, kakor se je zdelo, pripisoval nemški cesar Viljem II. Tudi so ga druge velesile že toliko prehittele na obalah sredozemskega morja, da Nemcem ni kazalo nastopiti. Temu prvemu svetovnopoličnemu poskusu cesarjevemu ni bil usojen nikak trajen uspeh. Od l. 1906. je nemško politiko umikal iz postojank, ki jih je postavil predaleč. Na Balkanu je l. 1908 in 1909 stopila nemška politika za ramena Avstriji in se trudila, da najprej zagotovi avstrijski vpliv proti ruskemu. Maroko je l. 1911. prepustila Francozom, da si zagofovi namesto tega Osrednjo Afriko.

Značilen za notranjo in zunanjo politiko Viljema II. je njegov izrek: „Nobene važne odločitve v Nemčiji, da tudi na svetu ne, ne bo brez nemškega cesarja.“

Kdo bo na boljšem, ali zmagovalci ali zmaganci?

Pripeti se, da ne zmaga vselej tisti, ki zmaga. Kdo ne ve, da je bitka pri Kraljevem Gradcu dne 3. julija l. 1866. za dolgo odločila usodo Nemčije. Takrat je zmagala Prusija. V Prusiji gledajo vsi predstavnici Nemštva. Tudi sama nastopa kot taka in pravi, da se bori v imenu nemške misli.

Možno bi bilo, da bi bila l. 1866. zmagala Avstrija. V tem slučaju bi Avstrija vodila vso nemško državo in ona bi nastopala kot predstavnica Nemštva. Nemštvo bi bilo za vsoto cele avstrijske monarhije močnejše. Ko bi morala Avstrija skrbeti in urejevati vse nemške zadeve in razmere ter vzdrževati red med nemškimi državnicami, ki jim zdaj Prusija predseduje, bi morala zanemarjati sebe. Prej je nekaj stoletij cesarovala habsburška rodovina vsem nemškim državnicam. Posledica je bila, da so ostale nemške države bolj napredovale kot pa avstrijske dežele. Za one

državice je namreč skrbela dvojna moč, njihovi lastni vladarji in avstrijski cesarji. Za avstrijske dežele pa niti njihovi lastni vladarji ne, ker so bili cesarji obenem in zato deljeni.

Zato se je Avstrija od takrat, odkar je zgubila vsako upanje cesarovati Nemčiji, v omiki bolj povzdignila, kakor poprej dvesto let skupaj. Zato je bil za Avstrijo l. 1866., ko je bila premagana od Prusije, pravi blagoslov. Nesreča bi pa bila, ko bi bila zmagala.

Prusija je po zmagi nad Avstrijci zavzela zaželjeno prvenstvo med nemškimi državnicami in 4 leta pozneje vodstvo. Toda dočim ima od takrat zunanjo slavo, ni njena notranjost napredovala kot prusko ime na zunaj. (Junkerstvo, število socijalne demokracije, južne dežele so uvedle kmetijski pouk v armadi. Prusija jim je še-le sledila. V. Soziale Revue 1908 p. 330 in Schwierigkeiten auf Deutschlands Weg. [Hochland 1913 p. 641.]) Samo v vojaških zadevah je Prusija prva. Še v ravnokar poteklem stoletju je pomenilo v severnih nemških deželah k vojakom iti toliko kakor k Prusom iti. In čisto možno je, če pojde tako naprej in ostale nemške državice le preveč nadkrilijo Prusijo, da poreko nekega dne: „Ne boš nas več vodila!“ Zato zmaga ni zmeraj poročstvo notranje sreče. Dostikrat pa naravnost vrata v nesrečo. Tudi je zelo neprijetno, če državo celo v sanjah skrbi, ali se že dovolj razumemo na puške in strelivo, kar je nujno, če sloni zmaga samo na orožju.

Zato tudi v tej vojski ne vemo, za koga bo boljše, ali za tiste, ki zmagajo, ali za premagane. Da bi le ne bilo za oboje pogubno.

Cenjene naročnike „Gorenjca“, kateri še niso poravnali naročnine, prosimo, da to v najkrajšem času store, ker bomo sicer primorani jim list ustaviti.

NOVIČAR.

Nemška narodna zveza je začela te dni na Dunaju svoja posvetovanja o političnih in gospodarskih zadevah. Kaj pa slovenska narodna zveza?

Grozovita smrt cele družine v Cerknem. En četrt ure od Cerkna na Goriškem je v noči od sobote na nedeljo pogorela Bičkova hiša z hlevom vred. Pa ko bi bilo ostalo pri tem! Ko je plamen opravil svoje delo, so gasilci šli v spodnje prostore hiše in ondi našli mrtvo mater z šestirimi otroci v starosti od petih mesecev do 13 let. Zbežala je družina v klet iz strahu pred vlomilcem, ki je isto noč vlomil pri sosedu. Tat je prišel tudi v Bičkovo hišo, vse premetal, pokradel in zažgal. Zločinec je najbrže neki vojak, dezertar, doma iz Spodnje Štajerske.

Goriški begunci silno tožijo, da se čutijo nesrečne v barakah. Poslanec Rojec opozarja v „Slovencu“ državne poslance, da naj se zavzamejo za naše ljudstvo, trpeče skrajno bedo.

Cerklje. Prišlo je poročilo, da je sv. Uršule dan italijanska granata ubila tri naše može: Janeza Repnika iz Šmartina, Janeza Zupina iz Poženka in Mihaela Rechbergerja z Zgornjega Brnika.

Z Bohinjske Bistrice. Pri občinski seji, ki je bila zadnja nedeljo, je občinski odbor na predlog domačega g. župnika soglasno in z največjim navdušenjem izvolil občje priljubljenega, za občino velezaslužnega bataljonskega komandanta g. Antona Luckmanna častnim občanom. Odposlanstvo odbora se je takoj po seji poklonilo svojemu častnemu občanu, na katerega je vsa občina ponosna. — Za katoliško izobraževalno društvo je naš vrli občinski odbor v lep vzgled vsem drugim občinskim zastopom letos zopet naklonil 150 K. S tem denarjem bomo nakupili nove knjige, s katerimi bomo najbolj razveselili naše ude. — V veliko zadovoljnost občanov se občinske doklade niso nič zvišale. — Prva nabirka za dostojen spomenik onim domačim junakom, ki so pokopani na tuji zemlji, se je prav dobro obnesla. — Okrajno glavarstvo v Radovljici je izdalo ukaz, da je v vseh vaseh občin Boh. Bistrice in Srednja Vas prepovedano točiti ali prodajati žgane opojne pijače tudi vsem civilnim osebam sploh. Oddaja žganih opojnih pijač je dovoljena le v zdravilne namene po zdravnikovem zapisu. Predstoječa določila se nabititi po vseh obratovališčih, po katerih se točijo ali prodajajo žgane opojne pijače, tako, da jih pivci ne morejo prezreti. — Nekaj posebno izrednega je letos za Bohinj, da smo še vedno brez snega. Na bližnjem Krnu ga je čez dva metra.

V ruskem vjetništvu se nahaja modroslovec Franc Markič, ki je bil lani v Karpatih ranjen in vjet.

Klavir se bo vsakemu ceno uglasil, ki svoj naslov in željo naznani do 26. t. m. v občinsko pisarno v Kranju.

«Prošnja za podporo.» Tako se glasi vzorec (blanket) na katerega županstva spisujejo prošnje za državno podporo po § 2. cesarskega ukaza z dne 12. junija 1915. Prošijo naj za to podporo: 1.) za se in za svoje tisti invalidi, ki so zavezani prezenčni službi in katerih svojci tedaj ne morejo dobivati nobene podpore, in pa invalidi in njihovi svojci, ki so podpore potrebni, pa svojci doslej niso imeli nobene pravice do prispevka za preživljanje. 2.) svojci tistih, ki so vsled sedanje vojne padli (umrli) ali se pogrešajo, in ki so bili zavezani prezenčni službi, ako zaostali ali svojci nimajo nobene pravice do prispevka za preživljanje. — Dajejo se te podpore ne-le osebam možva in njihovim svojcem, marveč tudi vojni pritegnjenim delavcem in njihovim svojcem, v kolikor ti delavci ne dobivajo kake druge kakor osebna možva ali njih preostalim pristojne preskrbnine. Teh podpor so lahko deležni tudi nezakonski otroci invalida, kakor tudi stari oče in stara mati. Invalidi in njihovi svojci, ki s temi podporami ne morejo izhajati, lahko prosijo še za posebno podporo ali priboljšek po zakonu z dne 12. junija 1915. — Vdove v vojni padlega moža imajo po zakonu o vojaški preskrbnini pravico do penzije, ki znaša 96 K, potem 48 K kot 50% doklada in včasih se še milostnim potom nekaj navrže. Sirote imajo pa pravico do vzgojevalnega prispevka, ki znaša, ako se milostnim potom nič ne navrže, za sirote na leto po 48 K. Pri podpori za preživljanje se pa ta preskrbnina odšteje. Ako bi n. pr. kaka vdova z otroci dobivala redne podpore za preživljanje po 2 K 80 vin. na dan, pa bi vsled možve smrti dobila nakazanih letnih 384 K preskrbnine, se ji vsled tega zniža podpora za preživljanje po 1 K 05 v. in dobiva zanjapre le po 1 K 75 v. na dan. Pri invalidih se preskrbnina ne odtegne od podpore za preživljanje. (Opozarjamo na članek v „Gorenjcu“ št. 45 l. 1.) Pripomnimo, da imajo invalidi pravico do redne in izredne podpore in do preskrbnine, vse skupaj pa ne sme znašati na leto nad 600 K.

Razglasi.

Oddaja kovinaste posode. Rok za oddajo kovinaste posode je podaljšan do zadnjega januarja 1916. Sedaj se lahko odda ta posoda prostovoljno proti odplačilu in dobi proti primerni ceni druga posoda. Potem se bo kovinasta posoda pobirala potom rekvizicije.

Cena petroleju. V kranjskem okrajnem glavarstvu je določena najvišja cena petroleju za 1 kg 60 vin., in za 1 liter 50 vin. V gorskih krajih je pa cena za 1 vinar višja. Trgovci sme računati za dovoz petroleja s kolodvora v svoje skladišče ter za odvoz iz njega na kolodvor za vsakih 100 kg čiste teže po eno krono, to je če proda najmanj 1 sodček petroleja. Za dovoz s kolodvora v skladišče sme računati le 50 vin. od 100 kg.

Svinjska mast. Najvišje cene za svinjsko mast in slanino so se določile od kranjskega dež. predsedstva dne 10. jan. 1916 takole: Kadar se prodaja prekupcu, sme biti najvišja cena slanini za 100 kg čiste teže po kakovosti od 618—756 kron. V nadrobni prodaji, to je kadar se neposredno oddaja porabniku, bodisi da oddaja pridelovalec ali prekupec, sme znašati najvišja cena za 1 kg čiste teže z ozirom na razne vrste slanine in masti od 7.32 K do 8.24 K.

Izdelava kruha. Okrajno glavarstvo, poverjeno v to od c. kr. deželne vlade, odreja z veljavnostjo za ves politični okraj Kranj do preklica sledeče: Vsakdo, ki izdeluje obrtoma kruh (peki, gostilničarji), primestati mora moki, iz katere dela kruh, najmanj 10 in največ 20% krompirjevke. Prestopki te odredbe se bodo brezobzirno strogo kaznovali v smislu min. naredbe z dne 30./9. 1857 drž. zak. št. 198 z denarnimi globami do 200 K odnošno z zaporom do 14 dni. Razglas dobi veljavo z dnem objave.

Lišaji kot krma. Pozivno tuk. odlok št. 16.501, ki se tiče uporabe lišajev za krmljenje živine se naroča, da se lahko poklada lišaje posušene in s senom pomešane goveji živini,

oparjene in prekuhanane goveji živini, kozam in preščem. Kuhani ali oparjeni krmi se pridene nekaj kuhanega krompirja.

Cene moki. Z ukazom c. kr. dež. predsednika za Kranjsko z dne 1. januarja 1916 št. 37.457/15 so se določile za nadrobno prodajo moke sledeče najvišje cene za en kilogram: pšenični zdrob, pšenična moka za peko 1 K 18 v, moka za kuho št. 1 98 v, moka za kuho št. 2 83 v, krušna moka 53 v. To se razglša v splošno vednost, ker se bo prekoračenje cen najstrožje kaznovalo.

Stelja za vojaštvo. V kranjskem okraju nastanjeni treni nujno potrebujejo gozdno (listnato) steljo, ki se zahteva od posestnikov gozdov na podlagi zakona o vojnih dajatvah. Prebivalstvo se vabi, da izrabi sedanje ugodno vreme in kolikor mogoče listja nagradi, ki ga je potem v teku treh dni ponuditi tremskemu poveljstvu v Kranju ali pa onemu v Škojli Loki, na kar se bo prišlo steljo iskati z vozovi in se pogoditi glede odškodnine. V slučaju, da bi ostal ta oklic brez uspeha in bi listje še ležalo v gozdu, bo vojaška uprava sama po svojih organih listje dala odpeljati, posestnik pa bo moral sam dognati, koliko voz stelje se je odpeljalo, za odškodnino pa se bo moral pogoditi z dotičnim vojaškim oddelkom. Priložiti se v tem slučaju, da so vojaki komu listje iz gozda vzeli, se nihče ne bo mogel vzpričo nujne vojaške potrebe. Prebivalstvo naj že iz patrijotičnega ozira gre v tem slučaju vojaštvu kar največ na roke.

Pobegli vojni vjetniki. Ponovno se je dogodilo, da so pobegnili vojni vjetniki iz taborišč in da se jih je moglo šele čez nekaj časa prijeti. Ker obstoja velika nevarnost za ogleduško delovanje teh ubežnikov, se vsakdo svari, da teh beguncev, ki jih ni težko spoznati po opravi in govorici, na noben način ne podpira, (n. pr. s prenočitvijo, prodajo ali podaritvijo civilnih oblek itd.), ker se taka dejanja najstrožje kaznujejo. Zlasti zadene gostilničarje poleg tega še kaznovanje radi prestopka zoper zgluševalne predpise ter obrtno-policijske posledice. Dolžnost vsakega je, opažene pobežitve takoj naznaniti bližnjemu vojaškemu poveljstvu, politični oblasti ali orožniški postaji, ter varnostne organe pri tem podpirati. Kdor da varnostnim organom podatke, da izsledijo in primejo ubežnike, dobi 10 do 25 K nagrade od vojaškega poveljstva, v čigar področje spada dotična vjetniška postaja.

NOVEJŠE VESTI.

Dunaj, 19. jan. Ko so dne 17. t. m. avstrijske čete zasedle Virpazar, so ondi zapolnile 20 jeklenih topov. Tu so se vršili zadnji boji.

Dunaj, 19. jan. Danes se je vnela nova bitka ob ruski meji vzhodno od Črnovic, pri Toporovcu in pri Bojanu. Rusi so nastopili zopet z mnogoštevilnimi oddelki in so napadli naše štirikrat zapored. Hrabri branilci so Ruse povsod odbili. — Na drugih krajih Rusi preurejajo svojo armado.

Dunaj, 20. jan. Nova bitka na besarabski meji postaja vedno hujša. Skoro vsako uro treba odbijati nove ruske napade med Toporovcem in Bojanom. Rusi so večkrat vdrlji v naše strelne jarke, pa so bili z največjimi izgubami izgnani. Pred našimi ovirami leže kupi ruskih trupel.

London, 18. jan. Jutri se sestanejo ministri zveznih držav v Londonu.

Berlin, 19. jan. V Nišu sta se sešla nemški cesar Viljem in bolgarski kralj Ferdinand. Bila je parada nemških in bolgarskih čet. Bolgarski kralj je bil imenovan za vojnega maršala nemške armade in je rekel, da bode ponosno nosil maršalsko palico.

Kodanj, 19. jan. Predaja Črne Gore je udarila na vseslovanske kroge v Rusiji kakor strela iz jasnega. Veliki knez Nikolaj Nikolajevič se je zastoj potegoval pri carju za pomoč Črnogorcem.

Milan, 19. jan. Četverosporazum je odpoklical svoje poslanike s črnogorskega dvora. V Cetinje se povrnejo iz Skadra in Lješa črnogorske oblasti in črnogorska banka.

Atene, 20. jan. Grška vlada je izjavila, da hoče ostati Grška popolnoma nevtralna. Četverosporazum pa zahteva, da naj Grčija razoroži svojo armado. Venizelos dela na državni prevrat v zvezi s francosko vlado. Pristaše kralja je to silno ogorčilo.

Berlin, 20. jan. Predaja Črne Gore je napravila v nemški armadi na francoski meji velikansko radost. Kraji so okrašeni z zastavami, godbe so šle po ulicah in po cerkvah so zvonili.

Za kratek čas.

V naglici: Sodnik: „Vi ste imeli gotovo tovariša, ko ste vlomili v železno blagajno, en sam človek tega ne zmore!“ - Vlomilec: „Gospod sodnik, vsaj en tucat sem jih že sam odprl!“

Ta jih pozna: A: „O čemu naj govorim ženski, da se ji prikupim?“ - B: „O njeni lepoti.“ A: „Če pa ni lepa?“ - B: „Pa o tem, kako so druge grde.“

Porogljivo. A: „Postrv, ki sem jo lovil, me je pa že tako jezila, da sem vzel puško in nanjo ustrelil.“ - B: „Pa si jo zadel?“ - A: „Kaj še!“ - B: „Boš pa drugikrat pri zajcih imel več sreče, da boš katerega na trnik vjel!“

Na letovišču. Tujec: Kakor kaže, tukaj vse leto dežuje.“ - Domačin: „O, kaj še! Po zimi tudi sneži.“

Vsem županstvom naznanjamo, da se dobe „Potrdila o istovetnosti - Identitätsbescheinigung“ po 2 vin. komad in „Izkaz za moko“ po 4 vin. v tiskarni „Tiskovnega društva“ v Kranju. * * * * *

Vsem rodoljubom toplo priporočamo za sedanji čas primerno dr. J. Lovrenčičevo brošuro „Oče naš!“, ki je izšla te dni v naši tiskarni na korist goriškim beguncem. Cena 50 vinarjev.

Pozor, članice Marijinih družb!

Izšel je v naši tiskarni Bleiweisov družbeni molitvenik: „Hči Brezmadežne“, ki obsega okrog 450 strani. Oblika je ista kakor pri „Tolažba dušam v vicah“. V prvem delu je ponatisnjen stanovski pouk, katerega so v prvi izdaji Slovenke z velikim navdušenjem sprejele. V drugem, novem delu je bogat marijanski molitvenik, ki nudi poleg drugih posebno veliko obhajilnih molitev in vse za družbe potrebne molitve. Pesmi je nad 30. Velja pa molitvenik rdečobrezan 2.50 K. Naroča se lahko takoj pri „Tiskovnem društvu“ v Kranju.

Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo

amerikanski umetni zobje

posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi

plombirajo zobje

vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju

O. Seydl, Ljubljana.

Stritarjeva ulica št. 7.

Kupujte razno manufakturno in galanterijsko blago vedno le pri

„Prvi gorenjski razpošiljalni“ Ivan Savnik, Kranj

ki prodaja dobro in trpežno blago po najnižjih cenah. * * * * *